

EGLUTĖ

1954

KOVAS

NR. 3

02 001

1954 KOVAS Nr. 3

Redaguoja: *Pranas Naujokaitis*

Leidžia

LIETUVIŲ KULTŪROS
INSTITUTAS

Prenumerata:

Metams: Amerikoje \$3.00, kitur — \$3.50. Atskiras numeris 30 centų.

Raštus siųsti ir turinio reikalu rašyti:

Pr. Naujokaitis, 924 Madison St., Brooklyn 21, N. Y.

Pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn.

Viršelis ir iliustracijos — *dail. P. Osmolskio*

SIAME NUMERYJE:

1. Sesuo Eglė, KARALAITIS IR DARŽININKAI	65
2. V. Jonikas, MANO TIKĖJIMAS	67
3. V. Frankienė, KARALAITĖ TEISUTĖ	68
4. D. Lipčiūtė, BALTAS DŽIAUGSMAS	73
5. St. Zobarskas, KRISTELĖ	74
6. S. Ražytė, SAULĖS VESTUVĖS	79
7. N. Butkienė, JONUKO IR KATRYTĖS NUOTYKIAI	82
8. J. Kuzmickis, FATIMOS PIEMENĖLIAI	84
6. S. Rožytė, SAULĖS VESTUVĖS	79
10. J. Baltrušaitis, LIETUVOS TAKELIAI	87
11. A. Bendorius, KRYŽIŲ KALNAS	88
12. MĖSLĖS	89
13. M. Lekniūtė, PELYTĖ NENAUDĖLĖ	90
14. N. Papečkytė, LAIŠKAS IŠ ARGENTINOS	91
15. ĮVAIRIOS ŽINIOS	92
16. UŽDAVINIAI	94
17. PAŠTO DĖŽUTĖ	96

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D.2, Putnam, Conn. Editor: P. Naujokaitis, Brooklyn, N. Y. March, 1954. Vol. 5, No. 3. Subscription: \$3.00 yearly. Outside U.S.A. — \$3.50 yearly. Single Copy 30c. Entered as second-class matter at the post office at Putnam, Conn.

N. Pr. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

KARALAITIS IR DARŽININKAI

SESUO EGLĖ

Didelės jurginų galvos, lyg sunkios karūnos, palinko žemyn. Vėjelis lingavo jas ir pamažu šluostė ryto rasą.

Jaunasis karalaitis labai mylėjo gėles, bet visų labiausiai raudonosius jurginus. Rūpestingai, su laiminga šypsena, sukinėjosi jis tarp gėlių ir švelniai glaudė veidą prie žiedų.

“Tas visas gėles išaugino ir nudažė Dievas... Mokytojas sakė, kad mūsų sielos panašios į baltąsias lelijas... aš myliu lelijas už visas gėles labiau..., bet myliu ir jurginus, jie taip skaisčiai raudoni...”

Mažojo karalaičio mintis nutraukė sode dirbančių daržininkų balsai. Jie kažko pyko ir barėsi. Kazimieras sulaikė kvapą. Į jo jautrią širdį garsiai beldėsi baimė:

“Jie nusidės”, lyg žaibas suvirpino berniuko mintis. Prisiminė jis savo mokytojo žodžius: “pyktis ir negražūs žodžiai sutepa sielą ir skaudžiai užgauna Viešpatį”.

Saulutė užsiriti ant medžių viršūnių, ir jų tankios šakos metė vėsų šešėlį gėlių glėbį.

Piktai bardamiesi daržininkai pasiekė karalaičio mėgiamą darželį ir sustojo kaip įbesti. Valandėlę nedrįso nei prisiartinti, nei pasitraukti atgal.

Karalaitis klūpėjo ant žemės ir, rankomis užsidengęs veidą, tyliai meldėsi.

Daržininkai susižvalgė ir kumštelėjo vienas kitą, kuris iš jų pirmas turi prieiti prie savo Valdovo sūnaus ir paklausti, kokia šito skausmo priežastis.

Kazimieras, pažadintas jų žingsnių, atidengė ašarotą veidą ir liūdnei pažvelgė į daržininkus. Jie susigėdo ir neklausę suprato, dėl ko karalaitis liūdi.

“Pasimelskime visi drauge”, prašneko Kazimieras vis dar tebe klūpodamas. Daržininkai, nusismaukę kepure, glamžė jas tarp rankų ir kiek abejodami, nuleidę galvas, atsiklaupė.

“Atleisk, Gerasis Jėzau, mes daugiau taip begėdiškai nekalbėsime... Prašom, padaryk mūsų sielas vėl taip baltas, kaip mūsų sodo lelijos”.

Šv. Kazimieras —

dail. Vl. Vijeikio linoleumo raižinys.

Daržininkai dar ilgai, ilgai prisimindavo savo karalaičio maldą. Jie labai stengėsi kuo geriausiai prižiūrėti sodo gėles, ypatingai lelijas. Jos užaugo nuostabiai didelės ir baltos, o jų kvapas sklido ne tik sode, bet ir visuose karaliaus rūmuose.

* * *

Mamytė baigusi pasakojimą, užsegė Vytukui paskutinę sagą ir pati ėmė rengtis bažnyčion. Vilniaus Katedros varpai skambino ilgai ir iškilmingai. Vytukas nekantriai laukė išeiti laukan. Nors kovo mė-

nesį dar buvo šalta ir sniegas, lyg kaž-kieno užmirštas, riogsojo ant stogų, jis mąstė apie gėles, ir jo vaizduotėje stovėjo šviesus karalaičio veidas.

Vytukas ir mamytė įsijungė į didelį žmonių būrį prie Katedros durų ir pamažu įėjo vidun. Šviesų buvo daugybė ir dar, ana, berniukas, su baltu rūbeliu, degiojo altoriaus žvakes. O gėlių!... ir Vytuko akys sužibo; gėlių buvo daug, labai daug.

“Mamyte, ar tai jurginai ir lelijos ant altoriaus?”

“Taip, Vytuk, Šventasis Kazimieras labai mylėjo gėles”.

“Mamyte, o kodėl jis šventasis, ar ir aš galiu būt šventas?”

“Taip, Vytuk, tikrai gali, tik dabar būk ramus bažnytėlėj ir karštai paprašyk Dievulį, kad tu taptum labai geras berniukas, kaip Šventasis Kazimieras”.

MANO TIKĖJIMAS

V. JONIKAS

Tikiu į Dievo Visagalio
Tautas sukurtas ir žemes,
Tikiu, kad savo seną šalį
Mylėti turime ir mes.

Tikiu, kad nēr man gražesnės
Dainos už laisvės tas dainas,
Tikiu, kad nēr prasmingesnės
Dienos už mokinio dienas.

Tikiu mokykloje, prieš Vytį,
Subręst piliečiu ir vadu,
Tikiu tėvynę nuvalyti
Nuo negerovių ir žaizdų.

Tikiu į savo tvirtą valią
Išlikt garbingu ir blaiviu,
Tikiu į Dievo Visagalio
Malonę būti lietuviu.

KARALAITĖ

Teisutė

VANDA FRANKIENĖ

Keturių veiksmų pasaka vaikų teatrui

II VEIKSMAS

Karalaitės Teisutės rūmai. Graži salė. Sostas. Sosto papėdėj sėdi nykštukai, soste — Karalaitė Teisutė.

TEISUTĖ: Jau dveji metai, kai našlaitė Danutė pas mus gyvena, bet re-tai matau ją linksmą — vis liūdi ir liūdi kažko.

I NYKŠTUKAS: Aš vakar mačiau, kaip Danutė verkė, o paskui — nusi-šluostė ašaras ir taip liūdnei, taip graudžiai ėmė dainuoti, kad net man liūdnei pasidarė ir — aš pabėgau.

II NYKŠTUKAS: Kai aš išgirstu Danutės dainas, tuoj verkiu, ir visos aukso sodo gėlytės verkia.

III NYKŠTUKAS: Danutė sakosi esanti tik tada laiminga, kai dirbanti.

TEISUTĖ: Juk aš jai daviau darbą. Ji visą laiką dirba mano darželyje: sodina, ravi ir augina gėles. Be to, Danutė siuva gražius rūbelius našlaičiams ir vargdieniams vaikučiams, kuriuos geroji Laumė nuneša ir padeda prie durų, kai mažiukai sal-džiu miegelio miega.

VISI NYKŠTUKAI: Kodėl, kodėl Danutė liūdi? Juk čia pasakų, laimės ir džiaugsmo šalis!

TEISUTĖ: Nežinau ir aš. Matyt, nesijaučia laiminga ir čia — vis vien ko nors jai trūksta. Na, pažiūrėsim...
Įbėga kiškis.

KIŠKIS: *(Nusilenkia)* Šviesioji Karalaitė, kas yra Danutei? Ji taip gai-liai verkia aukso sode ir vis kartoja: — Nebegaliu ilgiau čia gyventi, nebegaliu!

TEISUTĖ. Bėk, ilgaausi, ir pakviesk Danutę pas mane.

KIŠKIS: *(Išbėgdamas)* Klausau!

TEISUTĖ: Mano barzdukai, pralinksminkit Danutę. Kai tik ji ateis — pašokit!! Danutei tuoj ašarėlės nudžius, nes ji labai mėgsta ir džiaugiasi, kai jūs šokate.

NYKŠTUKAI: Pašoksim, pašoksim!

Įeina Danutė puikiai apdėgta.

DANUTĖ: Aš čia, geroji Teisute - Karalaitė!

TEISUTĖ: Sėsk čia šalia manęs, Danute. Ir tu, Ilgausis, rask sau vietelę, o mano barzdukai pašoks senukų šokį.

NYKŠTUKAI: Pašoksim gražiai, linksmi!

DANUTĖ: Man labai patinka, kai barzdukai šoka!

TEISUTĖ: (Pamoja ranka). Skambėk, muzikėle!

Pasigirsta muzika. — Arba gali šokti dainuodami, visai tyliai pritariant muzikai.

NYKŠTUKŲ DAINA

Pikum pakum — mes nykštukai,
Pikum pakum — nedidukai,
Pikum pakum — mes barzdukai 2 k.
Pikum pakum — gražučiukai. "

Mūs trobelės labai mažos,
Pikum pakum — puikios, gražios,
Samaniniai stogeliukai, 2 k.
Vortinkliniai langeliukai. "

Laimės šalelėj gyvenam,
Medų valgom, vyną geriam,
Niekad, niekad nepasensim — 2 k.
Vis gyvensim, vis gyvensim. "

Pikum pakum — mes nykštukai,
Pikum pakum — nedidukai,
Pikum pakum — mes barzdukai, 2 k.
Pikum pakum — gražučiukai. "

Baigus šoki, visi ploja.

DANUTĖ: Kaip gražu, kaip puiku!

KIŠKIS: Ir man labai patiko! Gražiai nykštukai šoka!!...

TEISUTĖ: Pasakų šaly daug džiaugsmo ir laimės!

VISI: Daug muzikos, dainų, šokių ir gražių darbų!

NYKŠTUKAI: O dabar... gal Danutė padainuos. — Padainuok!

DANUTĖ: Gerai, aš padainuosiu!

(Stojasi ir liūdnu balseliu užtraukia: "Leiskit į Tėvynę", arba kurią kitą dainelę. Visi klausos ir stebis. Danutei dainuojant, įbėga šešios gėlytės ir pritaria jai).

TEISUTĖ: Nuostabil... Puiki, liūdna dainelė!! Mano gėlytės ją irgi kartu dainuoja. — Iš kur jūs mokate?

GĖLYTĖS: Mes išmokome iš Danutės daug nuostabiai gražių dainelių ir pamilome jas.

TEISUTĖ: Šiandien suėjo lygiai dveji metai, kai Danutė našlaitėlė gyvena pas mus.

VISI: Valio, valio, Danute!! Gera, meili mergyte!

TEISUTĖ: Ilgausi, atnešk man aukso, dėžę: ten turiu Danutei dovanėlių.

KIŠKIS: Klausau ir jau bėgu!

TEISUTĖ: Aš noriu tau, Danute, duoti kelis klausimus. Jei į juos teisingai atsakysi, galėsi gauti viską, ką tik manęs prašysi.

DANUTĖ: Stengsiuos atsakyti, Teisute-Karalaite.

TEISUTĖ: Klausyk, Danut, ir gerai pagalvok. Ir jūs, mano gėlytės, jūs, mieli barzdukai, paklausykit!

VISI: Klausome!

TEISUTĖ: Pirmas klausimas: Kas brangiausias ir artimiausias kiekvienam vaikui?

DANUTĖ: Mamytė ir tėvelis.

TEISUTĖ: Gerai, labai gerai!... Antras klausimas: — Kuri kalba pasaulyje gražiausia?

DANUTĖ: Kiekvienam jo gimtoji kalba, o man — lietuvių, nes aš lietuvaitė.

TEISUTĖ: Taip, visai teisingai atsakei. Na, o dabar pasakyk: — Ar yra gražesnė šalis už pasakų, aukso ir stebuklų šalį?!

DANUTĖ: Taip — yra! Man gražiausia mano tėvynė Lietuva.

TEISUTĖ: Gražiai atsakei! O dabar — štai paskutinis mano klausimas: — O ką dar — be tėvelių ir tėvynės — turi kiekvienas vaikas mylėti ir gerbti?

DANUTĖ: Dievulį — dangaus ir žemės tvėrėją!

TEISUTĖ: Puikiai atsakei, Danut, į visus mano klausimus. Eik čia, sveikinu tave. Esi gera ir protinga lietuvaitė.

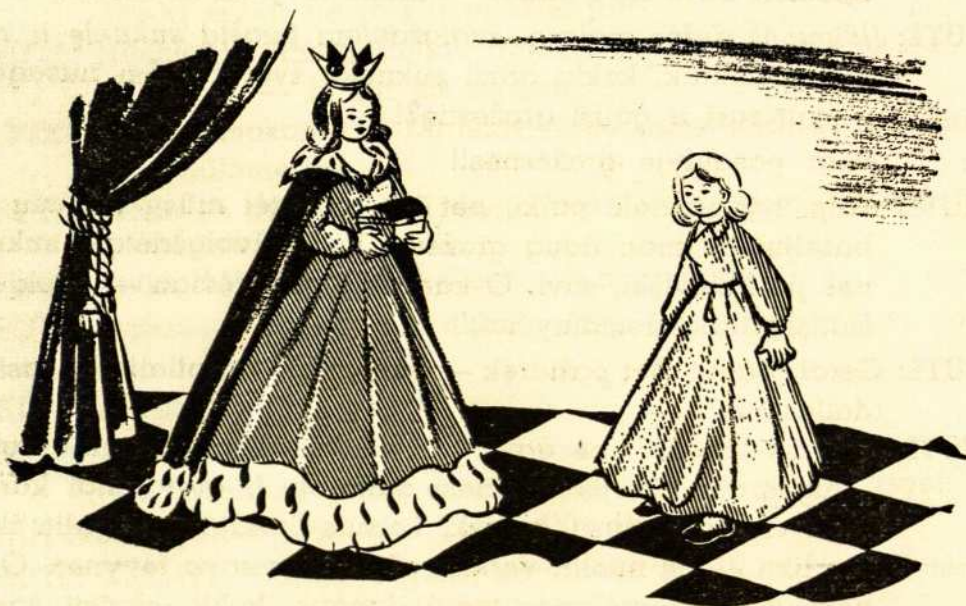
- VISI: Valio, Danute — tikra lietuvaitė!! Valio, protinga mergaitė!!
Įbėga kiškis, didelė aukso dėžė nešinas.
- KIŠKIS: Štai ir aš jau čia. Jau atnešiau dovanas! *(Atidaro dėžę ir rodo, kas yra jos viduje.)*
- VISI: O, kokios grožybės!! Nematytos — puikios dovanos!
- TEISUTĖ: Tai tau viskas, Danute... Pralinksinėk, neliūdėk ir gyvenk su mumis laiminga pasakų šalyje.
- DANUTĖ: Atleisk, geroji Karalaite, ir jūs visi, mieli nykštukai ir mažytės gėlytės, bet likti čia aš negaliu. Aš ilgiuosi savo gimtinės trobelės, savo tėvų šalies — mano tėvynės Lietuvos!
- TEISUTĖ: *(Išima iš dėžės melsvą, žvaigždelėm puoštą suknelę ir rodo)* Štai, pažiūrėk, kokia graži suknelė: žvaigždelėm nusagstyta — kur rasi ir gausi gražesnę?!
- VISI: Nėra pasaulyje gražesnės!!
- DANUTĖ: Taip, toji suknelė puiki, bet jūs nematėt mūsų tautinių drabuželių: jie man daug gražesni už tą žvaigždėtąją suknelę, nes jie lietuviški, savi. O kad aš juos turėčiau — į joki gražiausią rūbą nemainyčiau!!
- TEISUTĖ: Gerai, Danut. Bet pažiūrėk — štai aukso karoliai!! Ar rasi kur dailesnius?!
- DANUTĖ: Gražūs karoliai, be galo gražūs! Bet mano tėvynės auksas daug gražesnis; jis vadinasi gintaras. Ir gintariniai karoliai man visų gražiausi! Atleisk, Teisute-Karalaite, negaliu ilgiau čia likti — aš nuolat verkiu: aš ilgiuos savo tėvynės. O, jūs nežinot, koks mėlynas tenai dangus, kokia skaisti saulutė šviečia! O mūsų girios, pievos ir šlaitai!... O upių upės, miškai ir ežerai!... Niekur gražesnės šalies nėra! Šventa šalelė — mano tėvynė Lietuva: joje ir Dievulis gyvena! Ten pakelese rymo Rūpintojėlis, siūbuoja rugių laukeliai, gieda vytureliai... O mūsų miestai — Vilnius, Kaunas! — nė pasakų šaly tokių gražių nėra. Aš neužmiršiu niekados savo tėvynės. Nenoriu nieko — tik namo sugrįžti. Neimsiu dovanų. Jei galima, labai labai iš visos širdies prašau: nuvežkit mane į mano tėviškėlę!
- TEISUTĖ: Neverk, Danute, už tavo gerumą apdovanosiu tave ir palydėsiu namo. Juk žadėjau tavo prašymą išpildyti.
- NYKŠTUKAI: Tenai ir vėl nuskriauš tave pamotė ir dovanas atims.
- TEISUTĖ: Pavydas, kerštas ir bloga širdis — bausmės susilauks. Rami ir laiminga gyvens mūsų Danutė. Kas savo tėvynės išsižada, yra išgama.
- DANUTĖ: *(Apkabina Teisutę ir jai dėkoja, o paskui visiems)* Ačiū tau, geroji Teisute, už viską, ir jums, mažieji nykštukai, ir jums,

gražiosios gėlytės, ir tau, kiškeli Ilgausi! Aš jus visus labai myliu, bet be tėvynės gyvent negaliu.

TEISUTĖ: Mano barzdukai, paruoškit aukso vežimėlį — tą greitesnį ir už vėją — ir palydėsit Danutę į jos tėviškėlę.

NYKŠTUKAI: Klausome ir skubame! (*Išbėga*).

TEISUTĖ: Imk, Danute, tą dėžę dovanų: joje rasi viską, ko tik panorėsi! O jei ko truks, stuktelk tris kartus į viršelį ir tark: — Stebuklingoji dėžele, teatsiranda man tuojau...! — ir pasakyk ko nori. O, atidariusi dėžutę, rasi. Tik niekam tos paslapties nepasakyk!

DANUTĖ: (*Paima dėžę*) Ačiū iš visos širdies už tokią brangią ir nepaprastą dovaną. Turėdama tokią stebuklingą dėžę, tik gera tedarysiu! Apdovanosiu, aprūpinsiu beturčius ir vargšus našlaitėlius.

TEISUTĖ: Teisingai!! Padėk nelaimingiem!

DANUTĖ: Ar greit jau iškeliausiu? Jau nerimsta mano širdelė.

TEISUTĖ: Neskubėk, Danute... Gėlytės, pašokit atsisveikindamos su Danute.

GĖLYTĖS: Pašoksim! (*Baletas*).

DANUTĖ: Aš jūsų, gėlytės brangios, niekad nepamiršiu!

NYKŠTUKAI: (*Išbėga*) Jau viskas kelionei paruošta.

TEISUTĖ: Nykštukai, paimkit žiburėlius, nes žemėje dabar tamsi naktis, ir palydėkit Danutę.

KIŠKIS: Ir aš palydėsiu!

TEISUTĖ: Gerai, ir prižiūrėk Danutę kelionėje. Na, sudiev, Danutėle, — laiminga būk ir visada gerai....

DANUTĖ: Sudiev, geriausiaji Karalaitė! Ačiū už visus džiaugsmus, ačiū!
Ir jums, brangios gėlytės, sudiev!...

GĖLYTĖS: Laimingos kelionės, sudiev, Danutė! (*Danutė išeina nykštukų ir kiškučio lydimą. Gėlytės pribėga prie lango ir moja rankutėmis*). Sudiev, sudiev, sudiev!... Jau nuvažiavo! Ilgu ir liūdna bus mums be Danutės...

TEISUTĖ: Neliūdėkit, mano gėlytės — mes aplankysim Danutę jos tėviškėlėj.

GĖLYTĖS: Aplankysim, aplankysim! Kaip bus tada smagu!

TEISUTĖ: (*Prieina prie lango*) Bus tikrai daug džiaugsmo. Bet, mano mažytės, jau gana mums kalbėtis: Karalienė Naktis ateina, žvaigždutės mirkčioja, senelis Mėnuo iš už debesėlio šypsos. Laikas ilsėtis — jau akelės merkia, saldus miegutis vilioja.

GĖLYTĖS: (*Gražiai lenkiasi*) Laikas miegučio. Labanakt, Teisute-Karalaitė! Bėgam į aukso sodą, į žalią minkštą patalėlį — sugulsim ir tyliai tyliai sumigsim. Jau laikas, nes Karalaitė Aušrinė anksti mus prižadina. Ramios naktelės! (*Rengiasi išbėgti*).

TEISUTĖ: Ak, išdykėlės, kur bėgat?!.. O Dievuliui ar nereikia padėkoti už laimingą dieną?!

GĖLYTĖS: (*Susigėsta*). Dovanok, Teisute, — tikrai užmiršom savo vakarinę maldą!

Baletas: "Vakarinė malda".

UŽDANGA

BALTAS DŽIAUGSMAS

DANUTĖ LIPČIŪTĖ

Baltų padangių pusnynais
ir baltas džiaugsmas švyti.
Pūkuotų snaigių garbiniais
berželiai nukaišyti...

Už lango viena tematau —
lelijos baltos skečias,
sušalę saulės spinduliai
į sniegą degantį užgeso...

Į mano kaktą atsimušus,
rasos lašu beformiu kinta.
Ir nežinai — tau snaigės skruostais,
ar ašaros iš džiaugsmo krinta...

Tęsinys

Nors Kristelė ir išgijo, bet ji nebesišypsojo taip, kaip anksčiau, ir nebemokėjo taip džiaugtis, kai išgirdavo iš laukų grįžtančios motinos balsą. Naktimis jos miegas nebebuvo ramus, dažnai krūpčiodavo, dažnai kažką kliedėdavo. Prie žmonių dar kiek pralinksmedavo, bet kai tik pasilikdavo viena, jos mintys vėl nuklysdavo į mažąją kaitę.

— Bijau, kad vėl neapsirgtų, — skundėsi kartą Kristelės motina daktarui Karlui. Tai buvo geriausias kalniečių gydytojas, kuris gydė žmones ne todėl, kad jam būtų reikėję pinigų, bet todėl, kad jam buvo miela sergantiems padėti.

Ir patylėjus, sudejavo:

— Ką aš, vargšė našlė, galiu padaryti. Jei būčiau turtinga, išvežčiau ją į Vieną, ten tikriausiai pasitaisytų jos nervai.

— Taip toli nereiks važiuot, — atsakė daktaras Karlas. — Pamėginsime ją pagydyti čia.

— Gydykit, daktare, gydykit kaip galėdamas, — maldavo ponias Mossauer. — Gyvenime neliksiu skolinga. Atsilyginsiu.

— Ach, palikite skolas nuošaly, — subarė dr. Karlas. — Verčiau pašaukit man čia Kristelę.

— Kristele, ohohioū! — sušuko ponias Mossauer, ir jos balsas nuskardėjo toli per kalnus.

— Aš čia, — atsakė Kristelė, brisdama per žoles. Jie net nepastebėjo, kad jos būta netoliese, už rožių krūmo.

— Tai man mergaitė! — sušuko daktaras. — Kokia tu didelė užaugai! Už gaidį didesnė. Nagi eikš arčiau, pažiūrėsim, katras iš mūsų stipresnis.

Tai taręs, daktaras Karlas padėjo ant žolės savo krepšį, pilną instrumentų ir bonkučių su vaistais, nutvėrė Kristelę ir ėmė suktis aplink. Paskui jis pargriuvo ties obelimi, ir Kristelė turėjo padėti jam atsikelti.

Mergaitei patiko žaidimas. Ji visada pralinksmedavo pasirodžius daktarui Karlui. Grįždamas iš kalnų, jis dažnai sustodavo jų kieme truputį pasilsėti. Nedidukas, žilabarzdis, su akiniais, ir jau toks linksmas, toks gyvas, kad, rodos, nuo ryto iki vakaro išdykautų ir tai ne-

pavargtų. Nuo ankstyvo pavasario ligi vėlyvo rudens jis vilkėdavo žaliu kalniečių švarku, mūvėdavo trumpomis odinėmis kelnėmis ir dėvėdavo skrybėlę su erelio plunksna. Jo batų padai buvo stori ir vinimis pakaustyti, kad netaip greit sudiltų belaipiojant po uolas.

— Sakyk man, dukra, ar iš tos savo Minkos vis dar negauni jokios žinios? — staiga paklausė daktaras.

— Ne, — atsakė Kristelė, ir jos akutės vėl liūdnei apsiblausė.

— Nagi ir užtruko ji ten, išdykėlė, — pasakė daktaras Karlas.

— Ar tai daktaras žinai, kur ji yra? — paklausė Kristelės motina.

— Kurgi aš nežinosiu, aišku, kad žinau, — atsakė daktaras.

— Ar tai Minkutė tebėra gyva? Neužsimušė? — dabar Kristelės akys vėl linksmiau sužibo.

— Ims ji tau ir užsimuš! — atkirto daktaras Karlas. — Katės ne taip lengvai užsimuša, kaip tau atrodo.

— Mama! — sušuko mergaitė. — Daktaras Karlas sako, kad Minka neužsimušė. Minka tebegyvena!

— Tai kurgi ji būtų? — paklausė motina. — Ko negrįžta namo? Argi ji nežino, kaip Kristelė jos pasiilgus?

— Kur ji galėtų būti? — pakartojo daktaras, primerkdamas kairę akį. — Norėtumėt žinoti, kur?

— Norėtume, labai norėtume, — prašė ponias Mossauer. — Būkit geras, pasakykit, daktare Karlai.

— Kaip dabar iškentėsi nepasakęs, kad jūs taip mokat klausti. Bet čia ilga istorija. Sėskime va ant kelmelio, nes man kojos pavargo bestovint.

Visi trys susėdo. Daktaras Karlas uždėjo koją ant kojos, ponias Mossauer pritrūpė, o Kristelė priglaudė galvą prie motinos peties, kad geriau galėtų klausytis.

— Ar matot aną kalno viršūnę, — paklausė daktaras, ištiesdamas pirštą ir rodydamas į tolumoje mėlynuojančius sniegynus.

— Matom, matom, — atsakė Kristelė ir jos motina vienu balsu.

— Tai ten, už tos viršūnės, stovi ledinė pilis. Jos bokštai tokie smulkučiai, kaip varvuliai, kurių atsiranda žiemos metu, kai saulė vidurdienį pradeda tirpdyti sniegą, o vakare vėl sušąla. Niekas iš čia gyvenančių dar nebuvo prikopęs tos pilies. Patys drąsiausi kalniečiai, išveda keleivius per glečerį pačiais pavojingiausiais takais, niekada nėra pasiekę tos pilies, kurioje gyvena kalnų karalius. Jo barzda balta kaip ožio, o ant galvos dėvi karūną iš vienu briliantų. (Na, gal yra įsimaišęs ir koks aukso ir sidabro gabalas, kas ten supaisys). Gyvena jis ten nelyginant koks atsiskyrėlis piemuo, kuris išgena avis į kalnus ir išbūna ten visą vasarą. Tik jam, karaliui, nei avių nei karvių ganyt nereikia. Jam piemenys pagano. Iš ten, tos jo pilies, ir saulė su žvaigždėmis nebetoli, ir žiūri jis į mus, mažyčius žmogelius, kurie ropinėjame po uolas kaip skruzdės. Kartais jis iš nuobodumo užsirūko pypkę, ir tada kalnų viršūnę pridengia pilkšvas rūkas. Tasai karalius valdo ne tik aukštumas, jam priklauso ir giliausi kalnų tarpekiai. Ten, kur, rodosi, vienas tiktai vanduo tykšta, iš aukštai krisdamas, ten, gelmėje, žėri nė kiek neprastesni rūmai, kaip ir kalnų viršūnėje. Visko jis ten pertekęs, ir valgyti ir gerti prikrauta tūkstančiui metų. Bet vieno daikto jam vis maža — kačių. Pagaus kur kokią katytę ar katinuką ir gabenasi į rūmus. O jau ten katėms tikras rojus. Nereikia lakstyti palei visokius urvus ir dairytis, ar kur nepasirodys kokia pelė. Ten kiekvienam pasienyje pilna šokoladinių pelyčių — tiktai suleisk naugučius ir gardžiukis.

— Mai, kaip ten gera! — sušuko Kristelė, suplodama rankomis. Ir jai net seilė driūcterėjo, pagalvojus apie šokoladą.

— Ai, daktare, kad tamsta ir moki nupasakot! — džiaugėsi Kristelės motina.

— Tai argi jūs negirdėjot apie kalnų karalių? Ko dabar stebitės? — ir šypsodamasis, daktaras pažvelgė pro akinius tiesiai į ponios Mossauer akis.

— Girdėjau, kaip gi ne, — atsakė ji, stipriau prie savęs glaudama dukterį.

— Ar dabar jau galit atspėti, kur yra jūsų Minka? — paklausė daktaras.

— Ar ji pas kalnų karalių? — paklausė Kristelė.

— Na, žinoma, o kur gi kitur bus. Ir aš manau, kad Minkai ten labai linksma. Tikriausia ji dabar žaidžia pirmutinėm kojytėm su

karaliaus barzda, kaip žaisdavo, būdama pas jus, su siūlų kamuolėliu.

— Bet kaip gi ji pakliuvo taip aukštai? — paklausė Kristelės motina.

— Labai paprastai, — atsakė daktaras Karlas. — Ji nuskrido ten lėktuvu. Pakilo tiesiai iš tarpeklio ir nuskrido.

— Ar tai kalnų karalius ir lėktuvą turi? — stebėjosi Kristelės motina.

— Tai dabar pasakė! Turi žmonės lėktuvų, o kalnų karalius neturės. Tiktai kalnų karaliaus lėktuvai daug puošnesni. Jų sparnai padaryti iš briliantų, o propeleris — gryo aukso.

— Ar ir Minka tokiuo gražiu lėktuvu skrido? — klausė Kristelė.

— Žinoma, gal dar gražesniu. Kalnų karalius visokių turi.

Valandėlei daktaras nutilo, nusišluostė nuo galvos prakaitą, pataisė akinius ir vėl pasakojo:

— Žiemą, kai visur pilna sniego, kalnų karalius pasikinko tūkstantį baltų žirgelių, tokių mažyčių, kaip sniegenos, įsisėda į sidabrinės roges ir ima važinėti iš kalno į pakalnę, iš pakalnės vėl į kalną. Tai linksmiasi jis tada! Žmonės galvoja, kad tai pūga siaučia, ir vienuoliai su savo senbernardais išeina paklydusiųjų jieškoti. Bet paklysti tokią dieną niekas nepaklysta, nes niekas nediršta išeiti į kalnynus. O kurie jau būna išėję, tie ramiai kalnų trobelėse praglūdi. Kalnų karalius nenori, kad kas nukentėtų tada, kada jis pats linksmiasi.

— O ką veikia Minka? — paklausė Kristelė.

— Su karalium važinėjasi. Negi karalius važiuos vienas.

Kristelė nutilo. Ji nebežinojo, ar tikėti, ką daktaras Karlas sako, ar ne. Jeigu iš tikrųjų ten Minkai taip gera kalnų karaliaus pilyje, ir jeigu ji kasdien ēda šokoladines pelytes ir su karalium važinėjasi sidabrinėse rogėse po kalnus, mai, tada negaila, kad ji ir įkrito į tarpekį. Bet vistiek kurią dieną Minka turėtų nusileist į slėnį ir pasirodyt, kad tebėra gyva.

Daktaras Karlas, lyg atspėdamas jos mintis, tarė:

— Žinai, ką aš sugalvojau? Parašykim kalnų karaliui laišką ir paklauskim, kaip ten laikosi Minka.

— Parašykim, parašykim! — Kristelė pašoko ir suplojo rankom. Ji pasišokėdama, nulėkė į trobą ir atnešė popieriaus lapą su pieštuku.

— O kur vokas? — paklausė daktaras. — Ar tu manai, kad galima pasiųsti laišką be voko? Dar reikės ir pašto ženkle, bet tą jau aš namuose užklijuosiu.

Nė minutei nepraėjus, Kristelė jau stovėjo su voku rankoje. Dabar daktaras pasikasė ausį ir ėmė rašyti ir kartu balsiai skaityti kiekvieną parašytą žodį.

Šviesiausias kalnų karaliau,

Aš, Kristelē, nuo Pitės upės slėnio, rašau šį laišką ir labai atsiprašau, kad sutrukdysiu tamstos brangų laiką. Tamsta gal norėjęs dabar pasilsėti, pasidėjęs ant pagalvio savo sunkių karūnų. Bet man labai svarbu, kad tamsta perskaitytumėt laišką ir parašytumėt man atsakymą. Aš, mano mama, mano sesutės ir daktaras Karlas norim žinoti, ar pas tamstą dabar gyvena mano Minka. Ji įkrito į tarpekį, bet aš nenorėjau, kad ji užsigautų. Aš nenorom pastūmiau. Dabar labai gailiuos, kad taip atsitiko. Bet daktaras Karlas sako, kad Minka su tamsta, karaliau, važinėjasi po kalnus ir kad ten jai labai gera. Prašau man parašyti, kaip ten yra, ar Minka tikrai gyvena ledų pilyje ir žaidžia su tamstos barzda taip, kaip ji žaisdavo pas mus su siūlų kamuolėliu. Ir pasakyk jai, kad aš jos laukiu sugrįžtant. Tegu paviešės pas mus, o paskui vėl galės pas tamstą sugrįžti. Juk tamsta ne tą vieną katę turi. Bus kas pažaidžia su barzda. Dar kartą atsiprašydama už sutrukdymą, pasilieku

Su didžiausia pagarba

— O dabar duok šen savo rankutę, ot taip, suspausk trim pirščiuokais pieštuką ir laikyk tvirtai, parašysim tavo vardą *Kristelē*. Dabar gražiai sulankstyk ir įdėk į voką, — kalbėjo daktaras. Kristelē, vos bealsuodama, darė tai, ką jai liepė, ir kai laiškas jau buvo užlipdytas, daktaras Karlas paėmė pieštuką ir užrašė adresą:

Jo Didenybei

Kalnų Karaliui

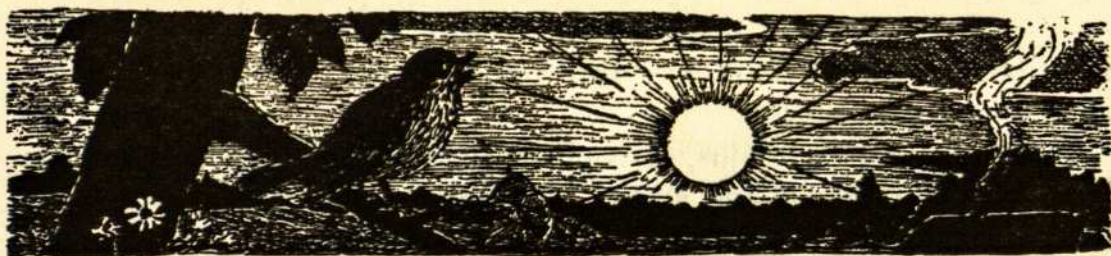
Ledų Pilyje, Netoli Saulės ir Žvaigždžių.

— Dabar tuoj skubu į paštą, kad dar šįvakar išsiųstų. Lauk atsakymo, Kristele.

Daktaras atsistojo, užsimetė ant pečių švarką, pasiėmė krepšį su vaistais ir pamosavęs ranka, ėmė leistis takučiu žemyn.

— Lauk atsakymo! — vėl pakartojo jis atsigrižęs, ir dingo už medžių.

(Bus daugiau)

SAULĒS VESTUVĒS*Pabaiga*

— Sakyk tik, visas šlamštas renkasi, o mūsu, mat, ne... O kada vestuvēs?

— Mergvakaris tēsis trīs nakts, o paskui vestuvēs... visas trīs savaites... Laumēs tada net ī Perkūno dvarā lēks. O ten sako, kad jau bus gražumēlio... Nē īšpasakoti negalima! Pats Perkūnas visā tvarkā daro. O jis, nebijok, īšmano, kas gražu...

— Ak, tai šitaip. Nedaug ir laiko beliko. Na, lēk sau sveikas. Po tokių naujienu man ir valgis nebemiēlas... — Kurklienē, palikusi žirgelī, nušoko ī ežerā ir pasinērē.

Nurēpliojusi ī gelmē, sušaukē drauges ī būrī ir papasakojo joms naujienā. Greit visas varlynas sužinojo, kad Saulē vestuvēms rengiasi. Ne tiek svarbu, kad rengiasi, kiek pikta, kad jų nekviečia. O už vis pikčiausia, kad ne jos, bet lakštingalos ī muzikantus pakviestos. Iš pavydo varlēs kuo nesprogsta šaukdamos, kurkdamos, net vanduo burbulais verda... Pagaliau visų piktumas nūsuko ant Saulēs: ji kalčiausia, jos vestuvēs, turētų žinoti, turētų tvarkā padaryti!

— Ka, ka, ka! Pagaliau ir ta senmergē nusismeigs už vyro! — sukurkē viena storulē. — Ir nieko geresnio nebesusigavo, tik tą plikį Mēnesį.

— Nors jaunas, bet suvisu plikas, — pritarē kita. — O vis iš linksmo gyvenimēlio. Per nakts trankosi, kur tai matyta...

— Kai ves, susitvarkys, — atsiliepē trečia, ligi šiol tyliai tupėjusi. — Saulē smarki merguželē, suims ī nagą vyrelī. Uošvis lazda trinkelēs, tai jam atsinorēs naktinēti...

— Ir su žvaigždėmis mirkčiotis, — pertraukē Kurklienē.

— Labiausiai tai ī Aušrinę spokso... Graži mergina, nēra ko sakyti, bet nepalyginsi ī Saulę. Nežinau, kur jo ir akys.

— Tam ir jaunystē, kad spoksojų, — užtarē vėl tylioji. — Kol nevedēs, apie visas sukinėjasi. Tam ir vaikinas. Pamatysit, kai ves — nei Aušrinēs, nei Vakarinės nebereiks, savoji bus už visas mieliausia ir gražiausia. Ne tokį dar būrį vaikučių išauklēs...

— Tai ir pasakē: vaikučių! Ir kam tų vaikučių? Neduok, Perkūne, dėl tų vaikų kur mes dingsime! Jau ir dabar, vasarai užėjus, kai Saulē viena pati pakaitina, visos pelkēs išdžiūsta! O prasimanys

vaikų, pradės visi kaitinti, tai ne tik pelkes, bet ir ežerus iki lašo išdžiovin! Kur mes tada dingsime, kur namus turėsime? — karščiavosi Kurklienė.

— Teisybė, teisybė! — pradėjo šaukti visos. — Neleiskime Saulei vaikų turėti! Uždrauskime!

— Ir kaip gi uždrausi? — atsiliepė vėl ta pati tylioji. — Nemums vedusiųjų gyvenimą tvarkyti. Jau sykį vedę, ir šeimos gali tikėti. Tokia jau pasaulio tvarka. Mes čia nieko nepadarysime, nors ir kažin kiek šauksime.

— Uždrausti tekėti, ir gana! Tegu būna mergina. Tiek metų išmergavo, nenustips ir toliau! — rėkavo varlės įniršusios, net apsiptojusios.

— O kaip jai uždrausi? Bene klausys? — pertarė ramesniosios.

— Mūsų neklausys, bet tėvo turės klausyti. Siųsti pasiuntinius pas Perkūną, tegu uždraudžia dukteriai tekėti!

— Siųsti, siųsti! Nereikia tų vestuvių, jokių išmislių!

— O lakštingalos galės savo muzikas po lapais susikabinėti! Ne tokioms cypioms Perkūno dvare giedoti!

Nutarta — padaryta. Išrinko varlės atstoves ir nusiuntė pas Perkūną su prašymu, kad uždraustų Saulei tekėti. Kliunksi varlės į dangų ir tariasi, kaip Perkūną įtikinti, kad smarkiau Saulę subartų. Joms nė ne galvoje, kad jau svečiai suprašyti, pyragai iškepti, muzikantai pakviesti. Pirmoj vietoj joms rūpi jų pačių pelkės.

Nudrimbsėjo varlės į dvarą. O ten didžiausias sujudimas ir laktymas! Tarnai, tarnaitės, pasiuntiniai tik šaudė, tik bėgioja su visokiais reikalais. Pas Perkūną varlės lengvai priėjo: sargai manė jas su dovanomis Saulei atėjus. Mat, prieš vestuves kas gyvas galis vilko jai visokias dovanas su gražiausiais linkėjimais. Jau visa didžioji Perkūno klėtis iki lubų buvo prikrauta visokių dėžių ir ryšių, susiųstų iš visų pasaulio kraštų.

Priėmė Perkūnas varles šypsodamasis, patogiai savo soste atsišėjęs. Nors jau tiek ir tiek buvo prisiklausęs pagyrimų apie dukterį ir jos grožį, bet kuriam tėvui nemalonu dar daugiau panegyrikų apie vaikus išgirsti?

Bet greit jo šypsena pilku debesiu apsitraukė. Vis rūsčiau ir rūsčiau niaukėsi senio antakiai, vis kiečiau ir kiečiau gniaužė jis rankoje auksinę lazda, klausydamasis varlių skundų. O tos širdyje jau džiaugėsi reikalą laimėjusios, nes apgavo jas tariama Perkūno ramybė. Ty-lėjo jis, ne tiek norėdamas jas iki galo išklausyti, kiek nustebejęs, kad atsirado žemėje tokie padarai, kurie drįsta dievų dukterims įsakinėti. Bet nesupyko jis, nei žaibu žaibavo, nei perkūnu trenkė, tik, pasišaukęs vyriausią šlavėją su didele šluota, tarė jam:

— Iššluok šitas šiukšles iš mano dvaro ir iššlavęs išmesk už var-

tu! Kad čia jų nė kvapo nebūtų! Tokių padarų, kurie prieš mano ir gamtos įstatymus eina, aš nė matyti nenoriu!

Juokėsi klegėjo visas dvaras, kai šlavėjas varles laukan šlavė. Neilgai trukus sužinojo apie tą šlavimą ir ežero bei pievų gyventojai ir kur tik susieidami varlėms akis badė:

— Girdėjome, kad jus labai gražiai Perkūnas priėmė, net su šlavėjais iš dvaro išlydėjo. Ka, ka, ka!

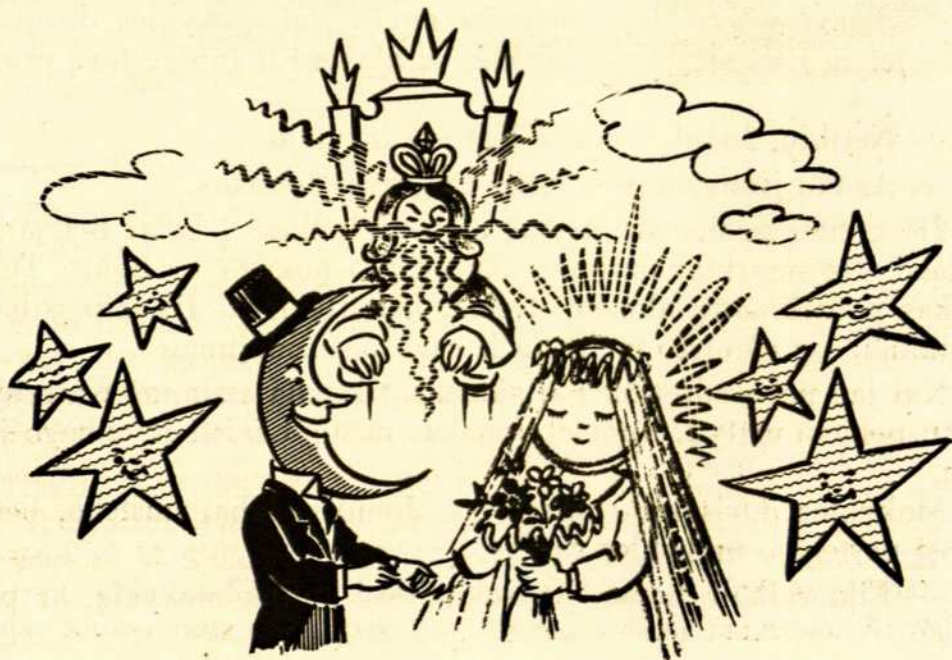
Išgirdo apie tą varlių kelionę ir Saulė. Išgirdusi nuėjo pas tėvą ir tarė:

— Visus padarus šildau ir globoju, nė jokio daikto mano spinduliai nelenkia. Bet šitų biaurybių daugiau nė matyti nenoriu. Tegu stūkso jos savo pelkėse, nuo šio laiko daugiau joms šilimos nebeduosiu.

Papurtė Saulė auksinėmis garbanomis apraizgytą galvą ir nuėjo į savo kambarius. O Perkūnas tarė:

— Tegu taip būna.

Taip ir pasidarė varlės šaltakraujės. Jos ir pačios susiprato, ne gražiai pasielgusios, ir ėmė Saulės gėdytis: jai šviečiant nebedrįsta kurkti, išjusios į pievą žolėse slapstosi. Betgi lakštingaloms jos ir iki šiol negali dovanoti, iki šiol negali užmiršti, kad ne jos, bet lakštingalos buvo pakviestos giedoriais į Saulės vestuves. Lakštingalai pradėjus giedoti, žiūrėk, ir varlės ima kurkti, norėdamos visiems parodyti, kad ir jų balsai nemenkesni. Teisybė, joms ne kartą pasiseka lakštingalas užrėkti, bet neilgam. Su laiku apsnūdusios, jos ir vėl susilenda į savo dumblius. O pilkosios dainininkės giesmė kiaurą naktį plaukia, čiurlena, trililiuoja, lyg skaidri srovė, pasakodama apie dangų, apie Saulės rūmus, kurių grožį kartą išvydusi, kaip paukščio, taip ir žmogaus širdis amžinai ilgėtis nepaliauna.

JONUKO IR KATRYTĖS

N. BUTKIENĖ

Nuotykių

Katrytė buvo labai stropi mokinė. Negalima buvo pasakyti, kad Jonukas buvo tinginys, tik jo galva buvo užimta ne tiek mokslu, kiek pašaliniais dalykais. Viskas, kas įvykdavo gatvėje, jį labai domino, todėl dėl jo kaltės vaikai kai kada pavėluodavo į pamokas. Motina buvo priversta jiems sakyti:

— Atsiminkite, vaikučiai, kad mokykloje reikia būti gerasis mokiniais, nevalia į pamokas vėluoti.

— Aš, mamyte, visuomet dabar laiku nueisiu į mokyklą, nelauksiu daugiau Jonuko, — pasakė Katrytė.

— Tu ir Jonuką su savim pasiimk, — patarė motina.

— Nebijok, mamyte, nuo šios dienos aš pirmas būsiu mokykloje, anksčiau už kitus vaikus, — nuramino motiną Jonukas.

Orui atšilus, sniegas ištirpo ir, dar lietui gerokai palijus, pasidarė daug balų.

Vaikams reikėjo eiti pro didelę balą.

— Pažiūrėk, Katryte, kokia didelė bala. Aš tuojau išmatuosiu jos gilumą.

— Bet tu juk žadėjai šiandien anksti nueiti į mokyklą.

— Taip, žadėjau, ir savo žodį išlaikysiu, — karštai atsakė Jonukas.

— Pamatysi, tu dar nespėsi nueiti ligi mokyklos durų, o aš pirmas įeisiu į klasę. Aš tik numesiu šį akmenį ir tuojau tave pralinksniu.

— Netikiu, Jonuk, — tarė Katrytė ir nuėjo.

— Aš tau įrodysiu, — atsakė užsigavęs Jonukas.

Jis greitai pasilenkė, paėmė akmenį ir metė į balą. Bet jam nepasisekė. Jis smarkiai užsimojo, ir akmuo nukrito už balos. Tuomet Jonukas paėmė antrą akmenį, trečią, ketvirtą ir tt. Jis taip įsileido į tą žaidimą, jog užmiršo mokyklą ir savo pasižadėjimą.

Kai jau neberado tinkamo akmens, tik tada atsiminė Katrytė, bet jos jau nebuvo matyti. Tuomet Jonukas nustojo žaisti ir nubėgo į mokyklą.

Mokyklos duris rado uždarytas. Jonukas labai nustebo, bet tuo metu jį pastebėjo mokyklos sargas.

— Eik, vaikeli, namo. Ko sukinėjiesi aplink mokyklą, ar pametei ką?

— Aš atėjau mokytis, — tarė Jonukas.

— Tai rado laiką mokytis. Jau seniai pamokos pasibaigė; šandien mokytojai anksčiau paleido vaikus namo, ir tie seniai išsiskirstė.

Tik dabar Jonukas suprato, kad bežaisdamas taip smarkiai pavėlavo.

— Kaip tai atsitiko? — stebėjosi Jonukas — juk aš tik keletą akmenukų ėmečiau į balą, o pamokos pasibaigė. Bet kur Katrytė?

Nejaukioje nuotaikoje grįžo Jonukas namo.

Bet motina jo nebarė, tik Katrytė reikšmingai nusišypsojo.

— Gera Katrytė, — pagalvojo Jonukas — ji nieko nepasakė apie mano pavėlavimą į mokyklą.

Jonukas nukreipė dėkingą žvilgsnį į Katrytę. Jis taip buvo susigėdinęs, kad net nepaklausė jos, kuriuo keliu ji sugrįžo namo.

Nuo to laiko Jonukas stengėsi daugiau į pamokas nesivėluoti.

UŽGESEŠ SNIEGAS yra naujas Aloyzo Barono romanas iš vokiečių okupacijos Lietuvoje praėjusio karo metu. Išleido "Tėviškės žiburiai", Toronto, Kanadoje, 1953 m. Knyga turi 286 puslapius. Viršelis dail. P. Augiaus.

LIETUVIŲ JAUNIMO KALENDORIUS. Jį gražiai išleido "Tėviškėlė", o sudarė V. Šimaitis, J. Vaičekonis ir V. Vijeikis. Kalendorius — sieninis: kiekvienam mėnesiui po

lapą, tačiau gražiai iliustruotas ir su visomis reikalingiausiomis lietuviškomis kultūrinėmis ir istorinėmis žiniomis. Randame ten ir Lietuvos žemėlapi. Kaina nepažymėta: tai vaikų laikraščio "Tėviškėlės" priedas.

"LAIKO" KALENDORIUS 1954 M. Tai Argentinos lietuvių sieninis kalendorius. Jį išleido lietuvių laikraštis "Laikas", kurio adresas yra: "Laikas", Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires, Argentina.

Tėsinys

Iš tikrųjų, tą nosinaitę pasivogė kitas berniukas ir gyrėsi, kad tai esanti jo nuosavybė. Pranukas nė nemėgino savo nosinaitės atgauti. Abejingu balsu jis pasakė:

— Tegu jis ją turisi. Koks man rūpestis su nosinaite?

Nesunku kai kam suklysti, galvojant, kad Pranukas buvo “molio Motiejus”, kiekvienam geresniam nusileisdamas. Neklyskime: jis nebuvo išglebėlis. Savo vaikystėje įrodė, koks buvo tvirtas ir narsus. Jis, kaip daugelis didžiųjų žmonių, buvo tikras didvyris. Jo širdis buvo liūto ar šventojo! Pranukas galėjo iškentėti tokias kančias, nuo kurių kitų berniukų galva visai nusvirtų.

Jo negalėjo paveikti grasinimai, negalėjo išgąsdinti įniršę žmonės, negalėjo atbaidyti jokie skausmai.

Pranukas niekuomet nejautė jokios baimės. Naktį jis galėjo be baimės nueiti į tamsiausią kampą. Jis žaisdavo su gyvatėmis ir varlėmis. Suradęs gyvatę, jis apsukdavo ją apie piemens lazda, o paskui papenėdavo avies pienu. Jo kišenėse visuomet būdavo varlių ar sliekų, kuriuos nešdavosi namo, manydamas, kad jie nelaimingi. Nebijodamas gyvūnėlių ir šliužų, buvo jų geriausias draugas.

Vieną kartą, kai jo močiutė Teresė — kuri buvo jam padovanojusi nosinaitę — kažin kur iškeliavo, motina liepė tą dieną nuginti avis į jos laukus.

— Mamyte, ar nori mokyti mane vogti? — pasipriešino Pranukas.

Taip atrodė mažasis Pranukas

Tas nedidelis, guvus ir mielas berniukas turėjo poeto ar šventojo (gal Šv. Pranciškaus, gyvulių ir paukščių draugo) širdį. Būdamas visų gyvių draugas, mokėjo džiaugtis kalnų ir dangaus grožiu. Ištisas valandas galėjo žiūrėti į dangaus debesis. Žvaigždės, jis sakė, yra Dievo žiburiai, pakabinti tarp debesų, kad maži vaikai nebijotų tamsos. Rytą, kai saulė tekėdavo pro Ortingos Madonos kalvą, jis negalėjo ja atsigėrėti. O koks laimingas jausdavosi, kai besileidžiančios saulės spinduliai glamonėdavo jo veidą!

Jis mėgo muziką ir pats dažnai grodavo. Užlipęs ant augštos uolos, švilpudavo savo birbyne, o Liucija su Jacinta šokdavo gražius tautinius Portugalijos šokius.

Pranukas galėjo pamėgdžioti kiekvieno paukščio balsą. Tačiau niekaip nepakęsdavo, jei kas išdraskydavo jų lizdą. Kartą jis sutiko savo draugą, kuris nešėsi sugautą paukštelį.

— Paleisk jį, paleisk! — prašė Pranukas.

Kai berniukas nenorėjo paleisti, Pranukas pasiūlė visą savo turimą — mažytį varioką. Ko žodžiai nepadarė, variokas atliko. Nusipirkęs paukštelį, tuojau jį paleido, sakydamas:

— Pasisaugok! Žiūrėk, kad kita kartą tavęs niekas nepagautų!

Kai kas sako, kad Pranukas buvęs labai panašus į Šv. Pranciškų iš Asyžiaus, kuris taipgi mylėjo paukštelių ir kartais jiems net pamokslą pasakydavo.

4. JACINTA

Kaip ir jos brolis, Jacinta buvo graži ir miela mergaitė.

Jos akys buvo šviesios, nuoširdžios, lūputės smulkios. Liemenėlis — lieknas, grakštus. Kaip ir daugelis to kaimo mergaičių, ji dėvėjo šviesią palaidinukę, tamsų, netrumpą sijonėlį ir gerai vinimis pakaltus batukus, kad galėtų saugiai vaikščioti aštriais kalnų akmenimis.

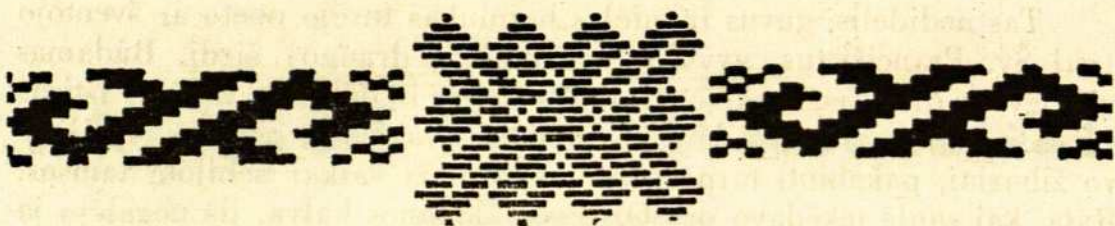
Jacinta, kaip ir Liucija, buvo pati mažiausia šeimoje. Jos motina Olimpija Marto turėjo devynis vaikus. Ši, jauniausioji, gimė 1910 m. kovo 11 dieną. Kaip ir Pranukas, buvo jautri, miela ir turėjo gerą vaizduotę. Kai buvo vos penkerių metų, Kristaus kančios pasakojimai jaudino ją iki ašarų.

— Vargšas, vargšas Viešpats! — susijaudinusi kartodavo. — Mūsų vargšas Išganytojas! Aš stengsiuosi niekuomet nenusidėti. Aš nenoriu, kad Jis kentėtų dėl manęs!

Jos motina, būdama paprasta, gera moteris, dažnai sakydavo savo dukrelei:

— Niekuomet nevartok negražių žodžių, nes tai nuodėmė, kuri žeidžia mažojo Jėzulinio širdį!

(Bus daugiau)

JURGIS BALTRUŠAITIS

Šių metų sausio 3 dieną sukako 10 metų nuo didžiojo mūsų poeto Jurgio Baltrušaičio mirties.

Gimė jis 1873 metais gegužės 3 dieną Paantvardžių kaime, netoli Skirsnemunės. Panemunės piliakalniai, Nemunu plaukią laivai, padavimai, legendos ir pasakos jau nuo pat vaikystės dienų ugdė būsimojo poeto gyvą vaizduotę. Lietuvos gamta ir gimtojo kaimo vaizdai įaugo giliai į jo sielą ir paskui gaivino jo poeziją, kai jis rašė būdamas svetimose žemėse.

Mokslus ėjo Kaune, paskui Maskvoje. Studijavo gamtos ir istorijos mokslus, bet labiausiai mėgo literatūrą. Išmoko labai daug kalbų ir gražiausius kūrinius galėjo skaityti ta kalba, kuria autoriai juos buvo sukūrę. J. Baltrušaitis pirmiausia pagarsėjo rusų literatūroje, nes rusiškai jis yra išleides tris savo poezijos knygas. Tik gyvenimo pabaigoje jis pradėjo rašyti lietuviškai. Ir taip pat suėėjo parašyti tris knygas: Ašarų vainikas, Aukuro dūmai, Žiurkės įkurtuvės. Visa jo lietuviškoji poezija yra išleista vienoje knygoje, suredaguotoje J. Aisčio. Ji vadinasi "Poezija".

Daugelį metų J. Baltrušaitis buvo Lietuvos atstovu bolševikinėje Rusijoje ir ten gynė mūsų tėvynės reikalus. Bet jo vardas yra amžinas mūsų poezijoje.

Jurgis Baltrušaitis mirė 1944 m. sausio 3 dieną Paryžiuje. Ten jis ir palaidotas.

Jurgis Baltrušaitis
1873. V. 3. — 1944. I. 3.

LIETUVOS TAKELIAI

JURGIS BALTRUŠAITIS

Išdegintas saulės, nuo speigo užšalęs,
Vis klojasi vingiais takelis begalis —
Kalva ir pakalnės žaliuojančia pieva,
Per retą beržyną, pro vienišą ievą,
Pro dyklaukius, pelkes, per pilkas rugienas,
Daugybės klajūnų pramintas, bet vienas...

Jo tolį užburta likimas jam lemia...
Nuo šimtmečio kojų idubės į žemę,
Lietuvio takelis neturi kuo girtis —
Jį lydi tik kryžiai, malūnai ir svirtys,
Jis girdi tik smilgas, ką šnabžda paparčiai,
Kuo vargšas paklydėlis skundžiasi karčiai...

Jis sveikina lygiai ir seną ir jauną,
Kas drąsiai žygiuoja, ką gąstas pagauna,
Kaip sveikina lygiai svajonę kiekvieną,
Neuždraustas naktį ir atdaras dieną —
Visiems, kas šios žemės kelionės nebūgsta
Ir veržias ieškoti, ko stinga, ko trūksta...

Baltrušaitis ūgio buvo greičiau aukštas negu vidutinis, stipraus kūno sudėjimo ir visuomet tiesus. Plaukai — šviesūs ir iki amžiaus galo nežilo. Akys gi šviesiai mėlynos, tik jose ir veide matėsi skausmo šešėlis, kuris niekad jo neapleisdavo. Visuomet skoningai ir elegantiškai vilkėdavo. Vaikščiodavo visuomet su lazda, kurią betgi dažnai tik ant rankos pasikabinęs nešiodavo.

Keldavo paprastai labai anksti — apie penktą valandą ryto — ir pirmas dalykas, kurio prabudęs griebdavosi, būdavo kava....

J. Aistis

PO TĖVYNĖS *DANGUMI*

KRYŽIŲ KALNAS

A. BENDORIUS

Važiuojant plentu iš Šiaulių į Joniškį ir dar nepasiekus Meškuičių bažnytkaimio, dešinėj pusėj pamatome kalnelį, kurio visas viršus pristatytas medinių kryžių. Jų tiek daug, kad atrodo lyg koks kryžių miškelis. Tas kalnas yra Jurgaičių kaimo laukuose, dėlto kartais ir vadinamas Jurgaičių kalnu. Jis yra lygumoje, stovi visai atskirai ir matomas iš gana toli. Aplink jį javų laukai ir žaliosios pievos. Apylinkėj nėra nei miško, nei kitų žymesnių kalnų.

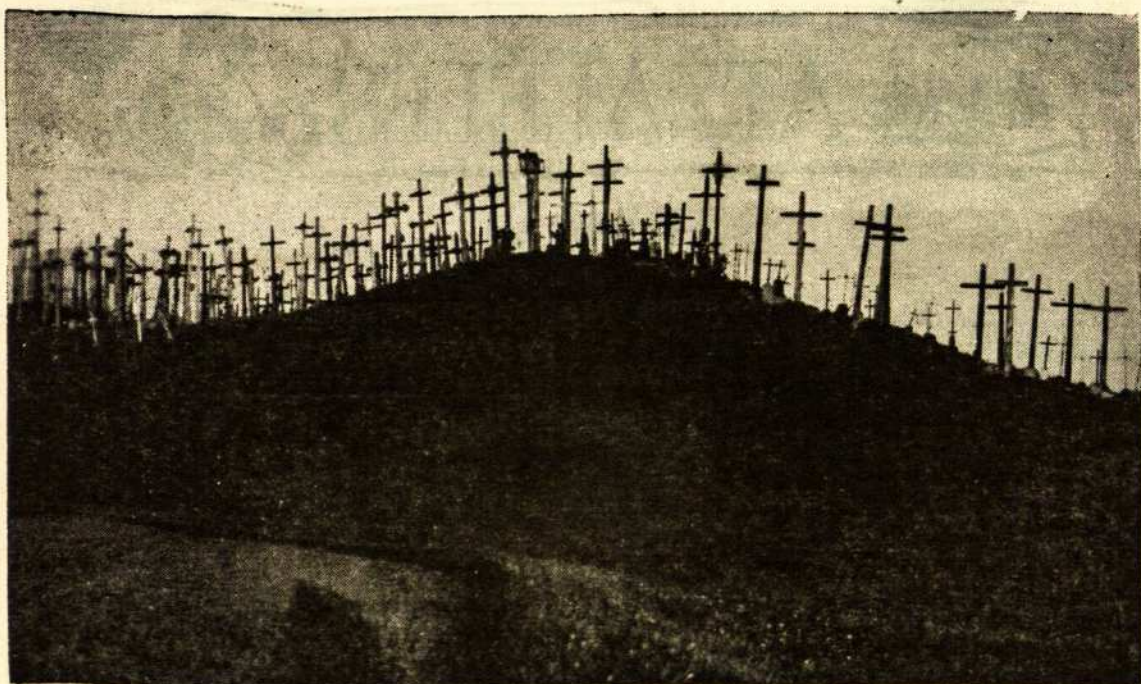
Kryžių kalnas yra vienintelis toks visoje Lietuvoje. Neteko girdėti, kad tokių kryžiais apstatytų kalnų būtų kitur kur nors pasaulyje. Dėlto jis plačiai žinomas mūsų Tėvynėje ir mėgiamas lankytojų. Lietuvoje yra daugybė senų kapinynų su kryžiais, bet anas Jurgaičių kalnas nėra kapinynas.

Tai iš kur tie kryžiai? Kas juos ten sukaišiojo? Kokiam tikslui jie pastatyti? Kada jie ten atsirado? Kodėl jie ten, o ne kitur?

Tai klausimai, kurie kiekvienam kyla tą kalną lankant arba bent į jo paveikslą žiūrint.

Kryžius ant to kalno pastatė ir mažesnius prie didžiųjų prikabino plačios apylinkės žmonės. Jie tuos kryžius statė kaip padėką Dievuliui už atgautą sveikatą, už išvengimą nelaimės, už sugrįžimą sūnaus iš karo ir kitokius patirtus gerumus. Kiti juos statė prašydami sveikatos, sėkmės gyvenime, pagerbdami savo mirusiuosius šeimos narius, ir kitokiais tikslais. Vieni ir kiti juos ten statė, ar sagstė prie didesniųjų kaip savo auką, kaip dovaną Visagaliui. Ten būdavo rengiamos ir viešos pamaldos.

Paprotys statyti ten kryžius yra labai senas. Žiloje senovėje, kai lietuviai dar buvo pagony, ten būdavo aukojamos dievaičiams aukos: deginami ožiai, javai, gėlių vainikai. Tokios aukoms vietos būdavo parenkamos pakilesnės, gerai iš toliau matomos, saugesnės. Jos vadinosi alkavietės. Taigi ir Jurgaičių Kryžių kalnas yra tokia alkavietė, arba alkakalnis.

Kryžių kalnas Jurgaičių kaime

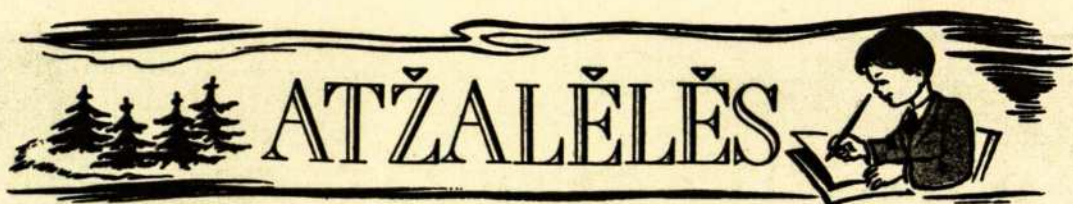
Vėliau, kai mūsų protėviai priėmė krikštą ir pasidarė krikščionys, jie ir toliau ten aukėjo. Tik dabar jau ne ožius, jaučius ar javus degino, o kryžius pradėjo statyti. Šituo būdu ir įsigalėjo paprotys ant to kalno kryžius statyti.

Lietuvoje pakelėse stovi daugybė kryžių. Juos žmonės statosi prie savo sodybų, prie viešelių, kryžkelėse. Dažniausiai jie padaro mi labai dailiai, išdrožinėjami visokiais pagražinimais. Lietuvos kryžiai savo gražumu garsūs visame pasaulyje, jų paveikslais puošiasi mūsų knygos, žurnalai, laikraščiai. Betgi Jurgaičių kalno kryžiai yra paprasti, neišgražinti. Tarsi jie ten statomi ne ilgam laikui, o tik kaip auka sudegimui, nors jų dabar niekas nedegina, o tik lietūs ir daranos per metų metus sunaikina.

MISLĖS

1. Kai švari — juoda, kai nešvari — balta.
2. Kas pirmiausia atsitinka žmogui, kai jis įkrinta į vandenį?
3. Turi ausis, o nieko negirdi.
4. Maža statinaitė be šulų, be lankų, o dvejopas alus.
5. Be kirvio, be rankų namai pastatyti.
6. Du galai, du žiedai, o vidury vinis.
7. Baltas laukas, juodų sėklų prisėtas.
8. Kas šoka be kojų?
9. Kada mama turi labai daug akių?

Mislės vertinamos po 2 taškus. Jas atsiuntė: 1—3 G. Kuprevičiūtė, 4—5 N. Papečytė, 6—9 R. Daugėlaitė

PELYTĒ NENAUDĒLĒ

MARYTĒ LEKNIŪTĒ

Artinasi ziema. Kasdien vis šalčiau ir šalčiau. Žemē pasidarē kieta. Šaltas vējas pučia, ore sukasi snaigēs. Šaltis Šaltanosis vis labiau ir labiau įsigali. Gera tokiu laiku namuose — šilta ir jauku.

Ir štai tokią šurpią dieną mes staiga išgirdom keistą garsą. Gal tai krūmo šakos braižo sieną? O gal kruta žvirbliai, įsikūrę pastogėje? Ne, nepanašu: kitoks garsas. Lyg kas pamažēle, nedrąsiai ką graužia.

— Žinot, kad tai pelē, — pasakē mamytē: — kai artinasi šalčiai, pelēs veržiasi į namus. Kur ta pelē, sunku suprasti. Bet ji tikriausiai susiras įėjimą ir ateis.

Pasodinom savo katinėlį prie tos vietos, iš kur ējo tas keistasis krebždėjimas. Jis pastatē auseles ir labai susidomējēs klausēsi. Bet tas pelēs krebždesys buvo labai nuobodus: tai nutildavo, tai vos vos girdimai pasikartodavo. Nusibodo tykoti riebiam katinėliui. Jis klausēsi, klausēsi ir pagaliau snustelējo. O kadangi naktį katinėlis buvo įpratęs miegoti savo lovelėje po veranda, tai nutarēme padėti prieškambaryje slāstus: mat, pro čia, kaip padori viešnia, turinti ateiti pelē...

Rytą iškišau galvą į prieškambarį ir žiūriu — slāstai tikrai atliko savo klastingą darbą. Tačiau labai nustebau, pamačius negyvą kaltininkę. Koks gražus gyvulėlis! Pilkutē, mažytē, juodos akelēs, maži nagučiai ir plonytē ilga uodegytē.

Ak, mamytē, kodėl žmonēs taip žiauriai elgiasi su tokiu gražiu gyvulėliu? — gailēdamosi pelēs paklausiau mamą.

— Matai, dukryte, — atsakē ji, — tokia jau buvo Dievulio valia. Jis sutvērē daug gerų gyvių, kurie yra kuriuo nors būdu naudingi žmogui. Bet yra eilē ir visai nenaudingų, dargi kenksmingų padarėlių. Juos tenka naikinti. Pelēs negalima įsileisti į žmogaus butą, nes ji yra nenaudėlē, kenkėja.

Sutikau su mama, bet jos žodžiai savotiškai paveikē mano sąžinę. Mes, štai, žmonēs, aukščiausi Dievo tvariniai. Mus, aišku, negali-

ma lyginti su gyvulėliu, nes mes turime sielą, šviesų protą. Bet už tai iš žmogaus ir reikalaujama daugiau, kaip iš gyvulio. O ar nebūname ir mes kartais kenkėjai, nenaudėliai? Nuoširdžiai pagalvokim ir tvirtai pasižadėkim, kad niekad tokiais nebūsime!

LAIŠKAS IŠ ARGENTINOS

NIJOLĖ PAPEČKYTĖ

Rašant šį laišką, Argentinoje yra pati gražiausia vasara. Šilta, gražu. Medžiai žaliuoja, pievos žydi ir marguliuoja. Vaisiai prinokę vilioja. O juk dar ką tik praėjo Kalėdos, ką tik sutikti N. Metai. O šiaurės kraštuose dabar žiema. Vasarą visai kitokios yra ir didžiųjų švenčių nuotaikos. Žmonės vaikščioja lengvai apsirengę. Visur linksma ir smagu. Ir Kalėdų papročiai čia kitoki kaip Lietuvoje. Vietiniai gyventojai per Kalėdas nevartoja plotkelių. Ir eglutės čia kitokios. Tikrųjų eglučių čia niekur negausi: jos nepardavinėjamos nei gatvėse, nei krautuvėse. Krautuvių languose išpuoštos dirbtinės eglutės, o gyventojai, kurie nori, tai pasipuošia šiaip kokį medelį, o ne eglutę.

Per Kalėdas bažnyčiose papuoštos prakartėlės. Laikomos Piemenėlių mišios, į kurias prisirenka daug žmonių. Argentina yra katalikų kraštas. Bažnyčių daug.

Per šventes žmonės vaišinasi, vaikščioja vieni pas kitus į svečius, prisigamina ir prisiperka visokių valgių. Čia yra paprotys per Kalėdas gerti šampaną su saldžiu pyragu. Neturtingiesiems valdžia dalina po butelį šampano, kad kiekvienas žmogus atsimintų, jog yra šventės.

Nauji Metai taip pat sutinkami linksmi, su vaišėmis ir gėrimais. Vyksta pasilinksminimai, pilnos šokių salės, teatrai.

O Trys Karaliai šiame krašte yra tikra šeimos šventė. Tą dieną šeimos nariai duoda vieni kitiems įvairių dovanų: tėvai — vaikams,

vaikai — tėvams ir t.t. Krautuvės prieš šią šventę parduoda ypač labai daug žaislų, nes jų per Tris Karalius laukia kiekvienas vaikas. Taigi vaikams šiame krašte didžiausia šventė yra ne Kalėdos, bet Trys Karaliai. Ir iš viso ši šventė yra dovanų šventė: gal nerasi žmogaus, kuris neįteiktų kokios nors dovanėlės savo artimiesiems ar pats iš kitų negautų.

Kalėdų Senelis Montrealyje

Montrealio šeštadieninių mokyklų vaikus Kalėdų Senelis ap-lankė sausio mėn. 10 d. Jis atnešė keletą maišų dovanėlių šeštadieninių mokyklų mokiniams ir jų svečiam: mažiesiems broliukams, sesutėms ir draugams. Vaikai Kalėdų Seneliui, savo tėveliams, mokytojams ir svečiams suteikė didelio džiaugsmo gražiai suvaidinę Čechovo trijų paveikslų vaizdelį "Sniego Karalaitė". Vaidino Verduno Šeštad. mokyklos mokiniai:

Onutė — Marytė Tauteraitė; Jonukas — Algis Mažeika; Sniego karalaitė — Aldona Gaurytė; močiutė — Emilija Rupšytė; burtininkė — Marytė Siniūtė; vaikai — Dalia Sibitytė; Genovaitė Taruskaitė, Algis Snapkauskas, Algis Morkūnas, Antanas Keturka, Vaidutis Lukoševičius; gėlės — Nijolė Jauniūtė, Irena Burbaitė, Rita Grybaitė, Raminta Mališkaitė, Elvyra Mikalajūnaitė; Danutė Zubaitė, Rūta Bendžiūtė, Rasa Puniškaitė, Stasė Mikalajūnaitė; snai-gės — Karutė Gerhardaitė, Regina Pėteraitytė, Frances Ilgūnaitė,

Rita Balšauskaitė, Jūratė Rudzevičiūtė, Nijolė Gudžiūnaitė.

Snaigių šokį grakščiai pašoko Rosemonto Šeštad. mokyklos mokinės.

Veikalą scenai parengė mokytoja B. Lukoševičienė, dekoracijas ir grimą — J. Akstinas.

Svečių — didžiųjų ir mažųjų — buvo daug. Visi gėrėjosi mūsų šeštadien. mokyklų mokytojų ir mokinių darbštumu ir talentingu-mu.

Montrealyje veikia net trys šeštadieninės mokyklos. Šventė su-rengta bendromis jėgomis. Ateinančiais metais Nekalto Prasidėjimo seselės rengiasi atidaryti reguliarią lietuvių mokyklą Aušros Vartų parapijoje.

S. F.

MEMMINGENAS, VOKIETIJA

Sausio 6 dieną Memmingene buvo surengta Kalėdų Eglutė. Ją paruošė Memmingeno Vargo Mokyklos vedėja ir mokiniai. Aš taip pat lankau šią Vargo Mokyklą.

*"Sniego Karalaitės"
trečias veiksmas Mon-
trealio šeštadieninių
mokyklų vakarėlyje.*

Mes suvaidinom B. Vaivorytės "Eglutėje" išspausdintą 1 veiksmo vaizdelį: "Ragnytę - Našlaitėlę". Vaidino: A. Valaitytė — Ragnytę; Ž. Vykintaitė — Dalytę; O. Butkutė — Jonutę; Br. Čepulevičius — Kerniuką; A. Šeškas — Gilinį; R. Nenortas — Buklį; T. Vykintas — Kalėdų Senelį.

Mažiems vaikams ir dideliems žiūrovams tas vaidinimas padarė daug džiaugsmo. Visa Vargo mokykla padainavo lietuviškų dainelių. Senelis apdovanojo visus vaikus dovanėlėmis.

Žibutė Vykintaitė

LITERATŪROS PREMIJOS

1953 metų Lietuvių Rašytojų Draugijos skiriamą metinę premiją 500 dol. laimėjo Bernardas Brazdžionis už poezijos knygą DIDŽIOJI KRYŽKELĖ. "Eglutė" savo pirmąją redaktorių — laureatą B. Brazdžionį nuoširdžiai sveikina.

1953 metų jaunimo literatūros premija 250 dol. paskirta Leonardui Žitkevičiui už eilėraščių knygą "SAULUTĖ DEBESĖLIUOS". "Eglutė" savo mieląją bendradarbį nuoširdžiai sveikina.

Kairėje: Memmingeno Vargo mokyklos mokiniai vaidina B. Vaivorytės "Ragnytę Našlaitėlę", Ragnytės vaidmenį Anelė Valaitytė. Dešinėje: tos pat mokyklos mokiniai šoka "Žilvitėlį". Šokėjų tarpe yra ir žinutės autorė Žibutė Vykintaitė.

TRUPUTĮ PAGALVOK

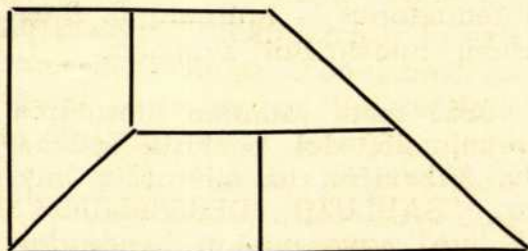
I. Į žvaigždę galima įrašyti šiuos žodžius: 1 apynys, 2 arbata, 3 Ašmena, 4 avižos, 5 alyvos, 6 avietė, 7 aguona, 8 arklas.

II. Į langelius galime įrašyti šiuos skaičius:

42	73	46	6	50	35	42
99	16	3	12	25	59	80
2	89	36	17	38	61	51
72	14	57	42	23	68	18
10	13	60	71	94	5	41
27	11	77	82	55	22	20
42	78	15	64	9	44	42

Žinoma, galimas ir kitoks skaičių išdėstymas.

III. Žemės sklypas į keturias lygias ir vienokios formos dalis padalomas šitokiu būdu:

Uždavinį išspręsti gerai padeda liniuotė.

IV. Įrašę raides, gauname: *statmenai* — Galadusės, *gulsčiai* — 1 granitas, 2 Anykščiai, 3 linai, 4 Akmena (arba Ašmena, Atmata), 5 Druskininkai, 6 uostas, 7 Suvalkai, 8 ėglis, 9 Snudas.

MISLIŲ ATSAKYMAI

1 Šukos, 2 ateitis, 3 kai automobilį veža traukiniu.

UŽDAVINIAI

I. Brūkšnelių vietoje įrašykime raides. Pirmoje eilutėje *statmenai* turime gauti pavardę Lietuvos Himno autoriaus. *Gulsčiai*:

- 1 ----- (Lietuvos miestas prie Vokietijos sienos),
2 ----- (kalnynas, skirias Europą nuo Azijos),

- 3 ----- (kas žmogui kasdieną reikalinga),
4 ----- (valstybė pietų Europoje),
5 ----- (baisi vandenyno žuvis),
6 ----- (Amerikos atradėjas),
7 ----- (Lietuvos miestelis, minimas dainoje "Šaltyšius").

Uždavinys vertinamas 7 taškais. Jį sudarė *Kaziukas Jankauskas*, Detroit, Mich.

II. Brūkšnelių vietoje įrašykime raides. Pirmoje eilutėje *statmenai* turime gauti mums gerai žinomo dailininko pavardę.

Gulsčiai:

- 1 ----- (muzikinis scenos veikalas),
2 ----- (Lietuvos Nepriklausomybės Aktą pasirašęs asmuo),
3 ----- (pramogautojas, kuris iš tos pramogos turi ir naudos),
4 ----- (Europos valstybė),
5 ----- (daiktas, einas be kojų),
6 ----- (smulkus augalas, vartojamas namų statyboje),
7 ----- (valdovas senesniais laikais),
8 ----- (jūrininkų įrankis),
9 ----- (nuolatinis daiktas šaltuose kraštuose, labai retas šviesiuose kraštuose).

Uždavinys vertinamas 10 taškų. Jį sudarė *Nijolė Papečkaitė*, Rosario, Argentina.

III. Į langelius įrašyti raides. Turime gauti:

- 1 Suvalkijos miestas, 3. ☐ 4. ☐
2 Lietuvos poetas, miręs Seinuose, ☐
3 Miestas, kuriame mokėsi daug žymių senesnės kartos Lietuvos veikėjų. 2. ☐
4 Vienas narsiausių 1863 metų sukilimo vadų. 1. ☐

Pamoka vienoje Maironio šeštadieninės mokyklos klasėje, Brooklyne.

Uždavinys vertinamas 6 taškais. Jį sudarė *Nijolė Papečkytė*, Rosario, Argentina.

IV. Į šiuos 9 langelius reikia įrašyti po vieną raidę:

1. 2. 3. Statmenai turime gauti: 1 įvardis,

1. ☐☐☐ 2 veiksmazodis, 3 veiksmazodis,

2. ☐☐☐ gulsčiai: 1 įvardis 2 veiksmazo-

3. ☐☐☐ dis, 3 įvardis.

Uždavinys vertinamas 6 taškais.

Jį sudarė *Adolfas Bernotas*, Waterbury, Conn.

V. Vienas vaikas nešėsi krepšį obuolių. Du trečdaliu tų obuolių jis atidavė savo draugams. O likusių obuolių jis du trečdaliu suvalgė. Tada jam liko 11 obuolių. Kiek vaikas turėjo obuolių ir kiek jis atidavė savo draugams?

Uždavinys vertinamas 2 taškais. Jį sudarė *Adolfas Bernotas* Waterbury, Conn.

VI. Saloje buvo keletas medžių. Vakare nakvoti į salą atskrisdavo keletas varnų. Kai varnos tūpdavo po dvi į medį, tai vienas medis likdavo tuščias, o kai varnos tūpdavo po vieną į medį, tai vienai varnai ne tekdavo medžio.

Kiek buvo saloje medžių ir kiek atskrisdavo varnų?

Vertinamas 4 taškais. Jį sudarė *Genutė Kuprevičiūtė*, Hartford, Conn.

Adolfas Bernotas, praėjusiais metais uždavinių sprendimo varžybose laimėjęs pirmąją vietą. Čia jį matome sniego pilyje, kurią jis pasistatė su kitu "Eglutės" uždavinių sprendėju ir sugalvotoju *Zenonu Se-lioku*.

PAŠTO *Eglutė*

LAISVAI

Redaktorius

Gerb. P. Redaktoriau,

Jau trečius metus prenumeruojame "Eglutę". Man labai patinka pasakos. Šiais metais aš stengsiuos nė vienos "Eglutės" nepraleist ir perskaityti nuo pradžios ligi galo. Taip pat mėginsiu išspręst uždavinius ir pati jų sugalvot.

Virginija Lukasevičiūtė, Chicago, Ill.

Prisiunčiu Tamstoms 3.50 dol. sumai piniginių orderių už "Eglutės" prenumeratą 1954 metams.

Kartu išreiškiu daug dėkaus ir padėkos Tamstom už tokį puikų laikraštį mano dukrai. Noriu garantuoti Tamstom, jog tik šio puikaus laikraščio pagalba mano 6 metų dukra puikiausiai lietuviškai skaito ir jau pradeda po truputį rašyti.

Linkėdamas linksmų Kalėdų Šv. ir sekmes Jūsų kilniam darbui 1954-tuose metuose.

Petras Augaitis

UŽSAKĖ "EGLUTĘ"

J. P. Mačiulis, Shenandoah, Penna., lietuvių parapijos vargonininkas, padėkodamas už lietuvišką "Eglutę", kaip auką, užsakė laikraštį visiems metams vienai lietuvių šeimai Prancūzijoje.

LAISVAI

Skaitytojams

1. Šiais metais žymiai padidėjo uždavinių sprendimų būrys. Redaktorius nuoširdžiai sveikina naujuosius sprendėjus ir ragina taip pat gyvai dirbti ir senuosius taškų rinkėjus. Labai esu dėkingas tiems, kurie sugalvoja ar suranda naujų uždavinių "Eglutei".

2. "Eglutės" rašinio konkurso duomenis Komisija paskelbs kitame numeryje.

3. Siųsdami žinutes apie lietuviškus rengimus mokyklose, kartu, jei tik galima, atsiųskite ir fotografijų. Jos mielai bus dėdamos "Eglutėje".

4. Ryšium su spaudoje paskelbtomis žiniomis apie "Eglutės" reformą, esu gavęs labai daug laiškų iš mielųjų skaitytojų tėvelių, visuomenės veikėjų ir organizacijų vadovų. Visuose tuose laiškuose reiškiamas susirūpinimas lietuviybės išlaikymu ir nuoširdus pritarimas lietuviškai "Eglutei". Negalėdamas asmeniškai visiems atsakyti į tą daugybę laiškų, čia reiškiu savo tikrai nuoširdžią padėką visiems tokių laiškų autoriams, teikusiems stiprios moralinės paramos.

Su tikra pagarba

Jūsų "Eglutės" Redaktorius

NAUJOS KNYGOS

LAISVĘ GINANT yra pulk. J. Petruičio atsiminimai iš kovų su lenkais 1920 metais. Knygoje rasime didvyriškų lietuvių pasiaukojimo pavyzdžių, pamatysime žiaurią lenkų klastą, tarptautinių sutarčių laužymą. Ją skaitydami, tikrais pavyzdžiais pamatysime, kaip brangiomis aukomis esame savo laisvę ir nepriklausomybę išsikovoję. Čia yra antroji knygos laida.

Knyga yra 312 psl., kaina 3 dol. Įsigyjama pas platintojus arba tiesiai iš leidėjo: *Vaga, 210 Humboldt St., Brooklyn 6, N. Y.*

ORFĖJAUS MEDIS yra *Alfonso Nykos - Niliūno* poezijos knyga. Iliustratorius K. Janulis. Išleido V. Saulius Čikagoje, 1953 metais, 128 psl.

TIK LIETUVIŠKA "EGLUTĖ"

"Eglutės" skaitytojų tėvelius ir visus kitus sąmoningus lietuvius sujaudino šių metų dienraščio "Draugo" nr. 13 paskelbta žinutė, kad numatyta į "Eglutę" įvesti skyrius anglų kalba. Tas sumanymas, be abejonės, neturėjo blogos valios. Tur būt, jis atsirado dėl to, jog jau yra pribrendęs reikalas leisti lietuviškos dvasios anglų kalba laikraštėlį tiems lietuvių kilmės vaikams, kurie lietuvių kalbos jau nebemoka. Tačiau tas gražus sumanymas išėjo į viešumą netinkamu keliu. Reikalo neaptarus ir tinkamai neišsiaiškinus, padarytas žalingas nutarimas ir pasiskubinta paskelbti spaudoje.

Tačiau "Eglutės" leidėjas — Lietuvių Kultūros Institutas — ir redaktorius yra įsitikinę, kad anglų kalbos įvedimas į vaikų laikraštėlį, kurio tikslas yra saugoti ir ugdyti lietuviybę, jokia būdu nesiderintų su "Eglutės" pasiimtais uždaviniais ir tikslais. Dėl to Lietuvių Kultūros Institutas vasario 4 dieną savo posėdyje, kuris įvyko Brooklyne ir kuriame dalyvavo pirm. prel. P. Juras, prof. J. Brazaitis, prof. S. Sužiedėlis, prof. M. Ražaitis, prel. J. Balkūnas, dr. V. Viliamas, A. Bendorius, A. Vaičiulaitis ir Pr. Naujokaitis, priėmė šį nutarimą:

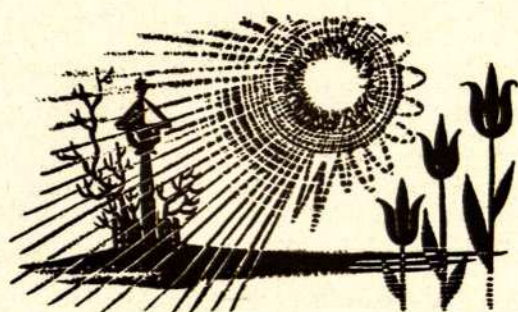
Ryšium su paskelbta žinia apie "Eglutės" leidimą dviem kalbomis, Lietuvių Kultūros Institutas, "Eglutės" leidėjas, praneša, kad "Eglutė" eis ir toliau tik lietuvių kalba, stengiantis dar ją tobulinti.

"Eglutės" reikalams tvarkyti išrinkta komisija: A. Bendorius, J. Brazaitis ir Pr. Naujokaitis.

"Eglutės" redaktorius yra gavęs labai daug laiškų iš skaitytojų tėvelių ir iš visuomenės vekėjų. Tas nepaprastas jautrumas rodo, kaip budriai budima jaunosios lietuviškosios kartos auklėjimo sargyboje. Tai labai džiuginantis ir reikšmingas reiškinys. Redaktorius už laiškus ir moralinę paramą nuoširdžiai visiems dėkoja.

Taigi "Eglutė", kol ji žaliuos, bus tik lietuviška. Ji visada stovėjo lietuviybės sargyboje, tokia ir toliau pasiliks!

"Eglutės" gyvybė — Jūsų prenumeratos mokestis. Pasitikrinkime, ar jau esame sumokėję už šiuos metus.

91.189.60